

Szlak kajakowy rzek: Drzewiczka, Bzura, Graba i Widawka

OBJAŚNIENIE ZNAKÓW

+58

Początek / koniec szlaku

Początek / koniec dziennego odcinka szlaku

Stacja wodna; miejsce wodowania

Przenoska

Niebezpieczne miejsce; elektrownia

Jaz, spiętrzenie, próg

Most; kładka, pomost

Wiaty turystyczne; wypożyczalnia kajaków

Pole biwakowe; plaża

Rzeka

Jezioro, zbiornik wodny; bagno, teren podmokły

Kościół; kaplica; klasztor; synagoga

Ratusz; muzeum; skansen

Zamek; ruiny zamku; fortyfikacja

Pałac, dwór; zabytkowy park; młyn wodny

Pomnik; mogiła; grodzisko

Inny zabytek; obiekt interesujący; informacja turystyczna

Przychodnia lekarska; apteka

Market; sklep spożywczy

Hotel; inny nocleg; kamping; pole biwakowe

Nadleśnictwo; leśnictwo

Lotnisko; prom rzeczny; kamieniołom

Stadnina koni; kąpielisko; stadion, boisko

Rezerwat przyrody; pomnik przyrody

Park krajobrazowy

Teren zabudowany; teren przemysłowy

Las; inny teren zielony; łąka

Sad, ogród; piaski

Cmentarz chrześcijański; kirkut; cmentarz wojenny

Droga ekspresowa

Droga krajowa

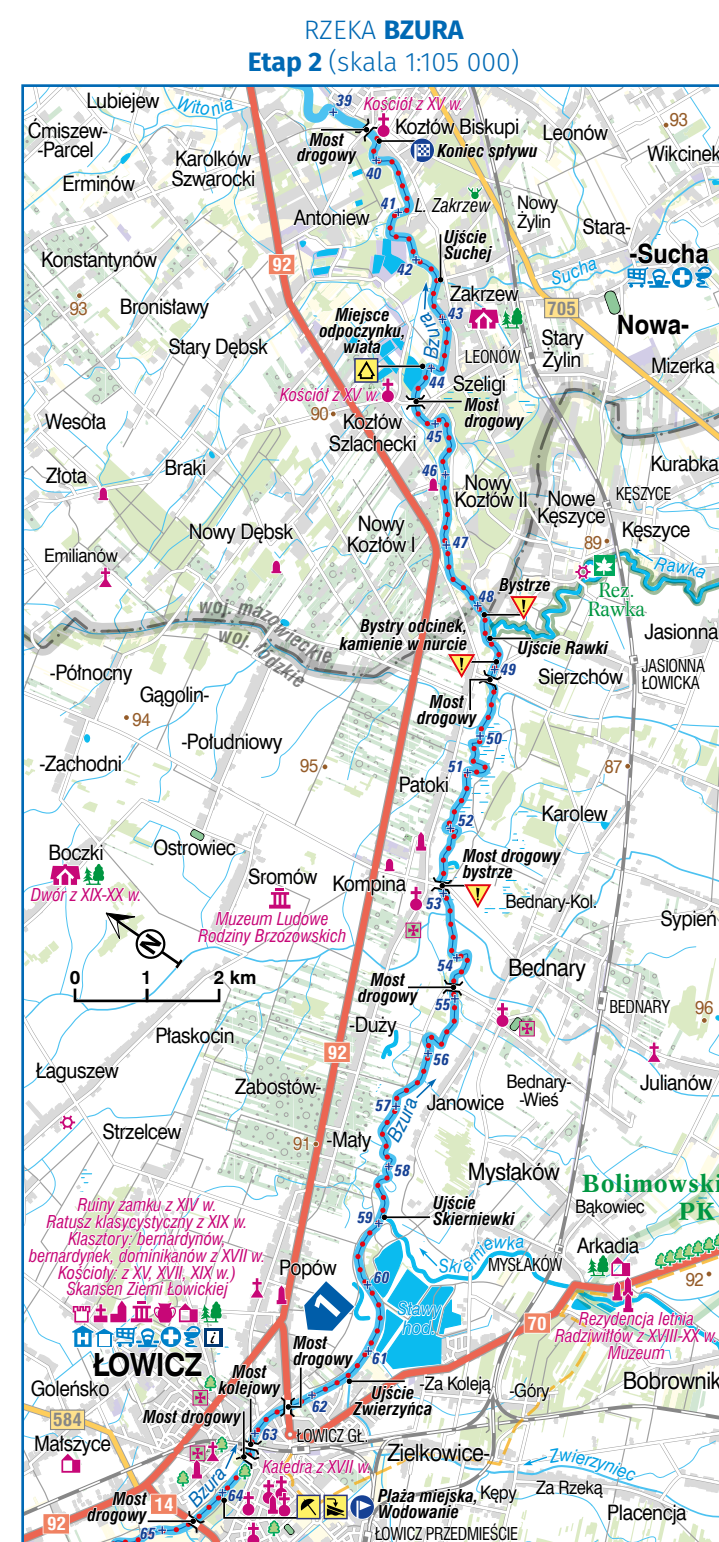
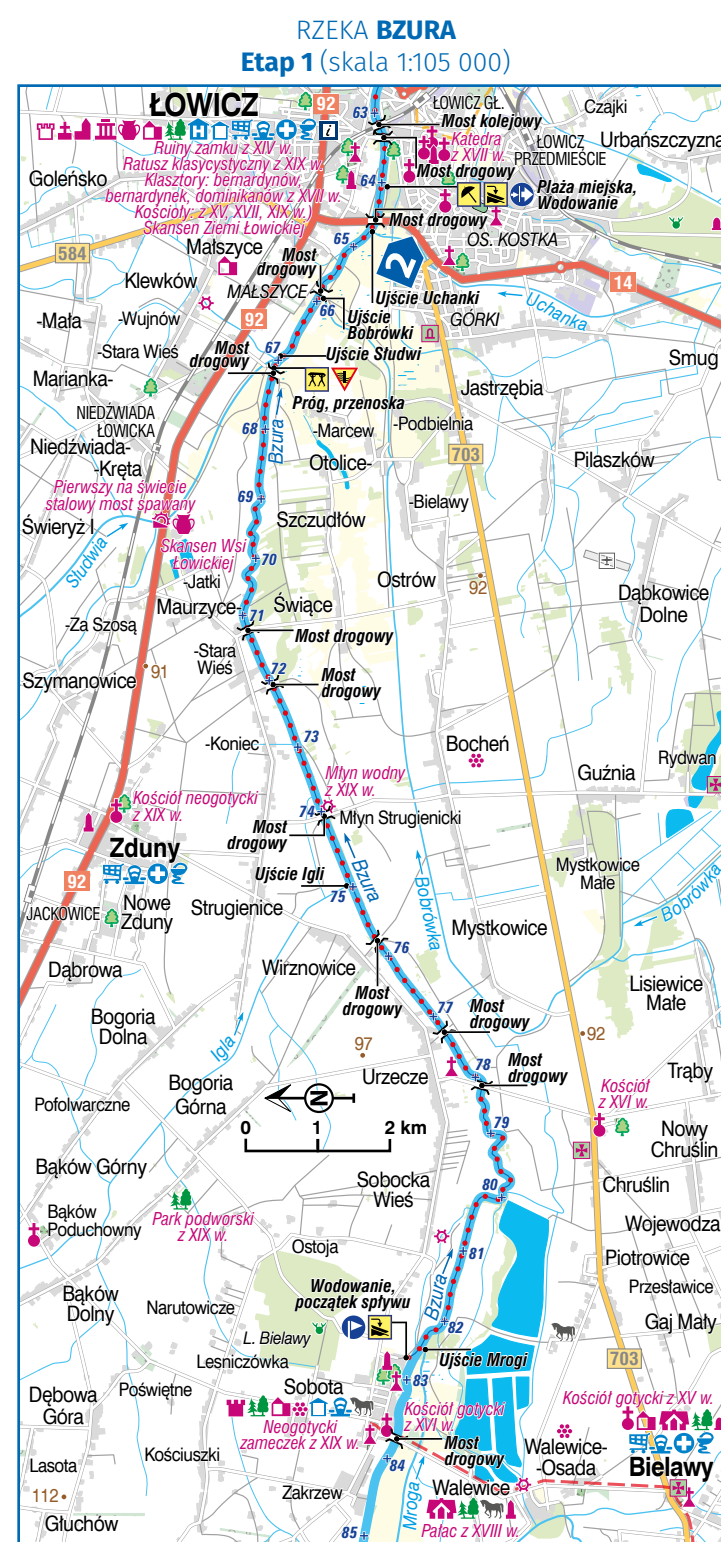
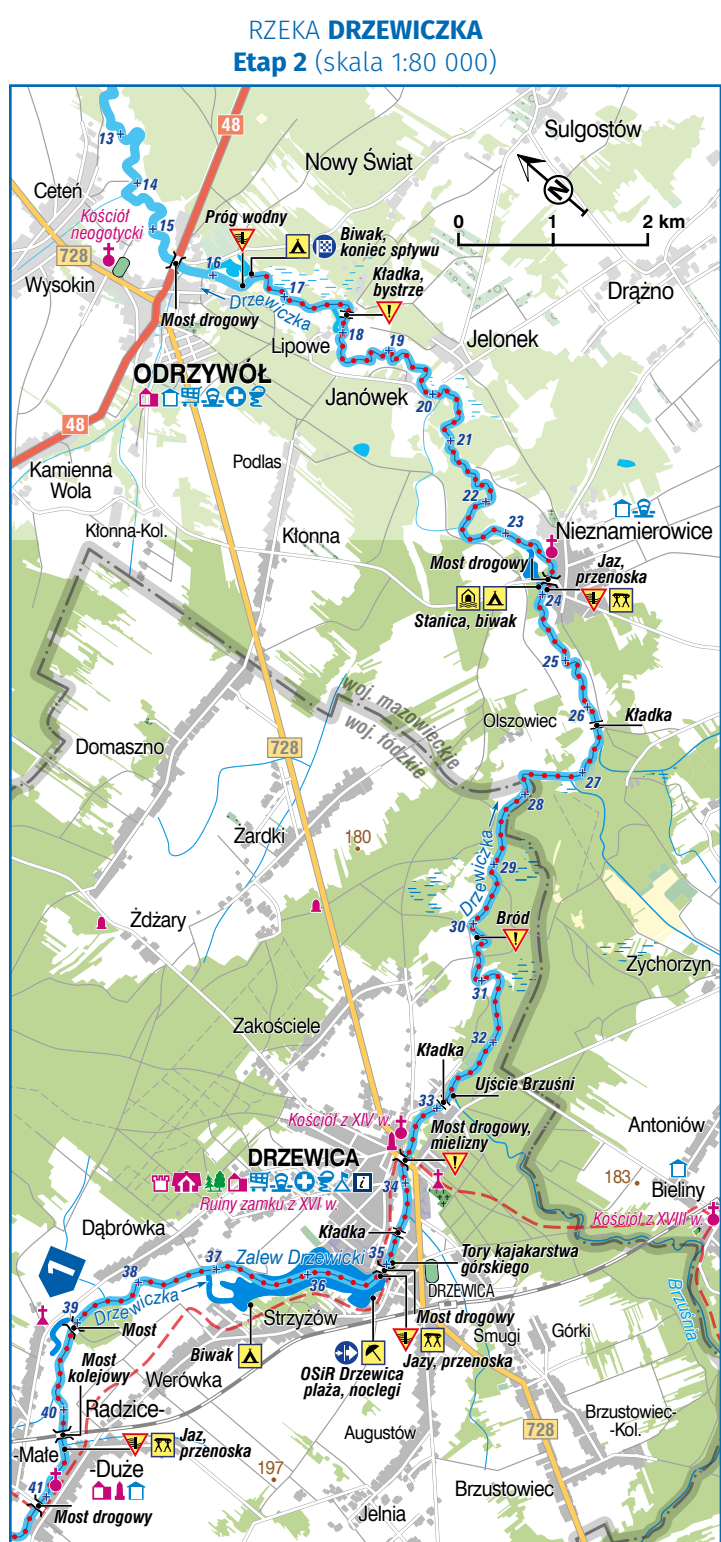
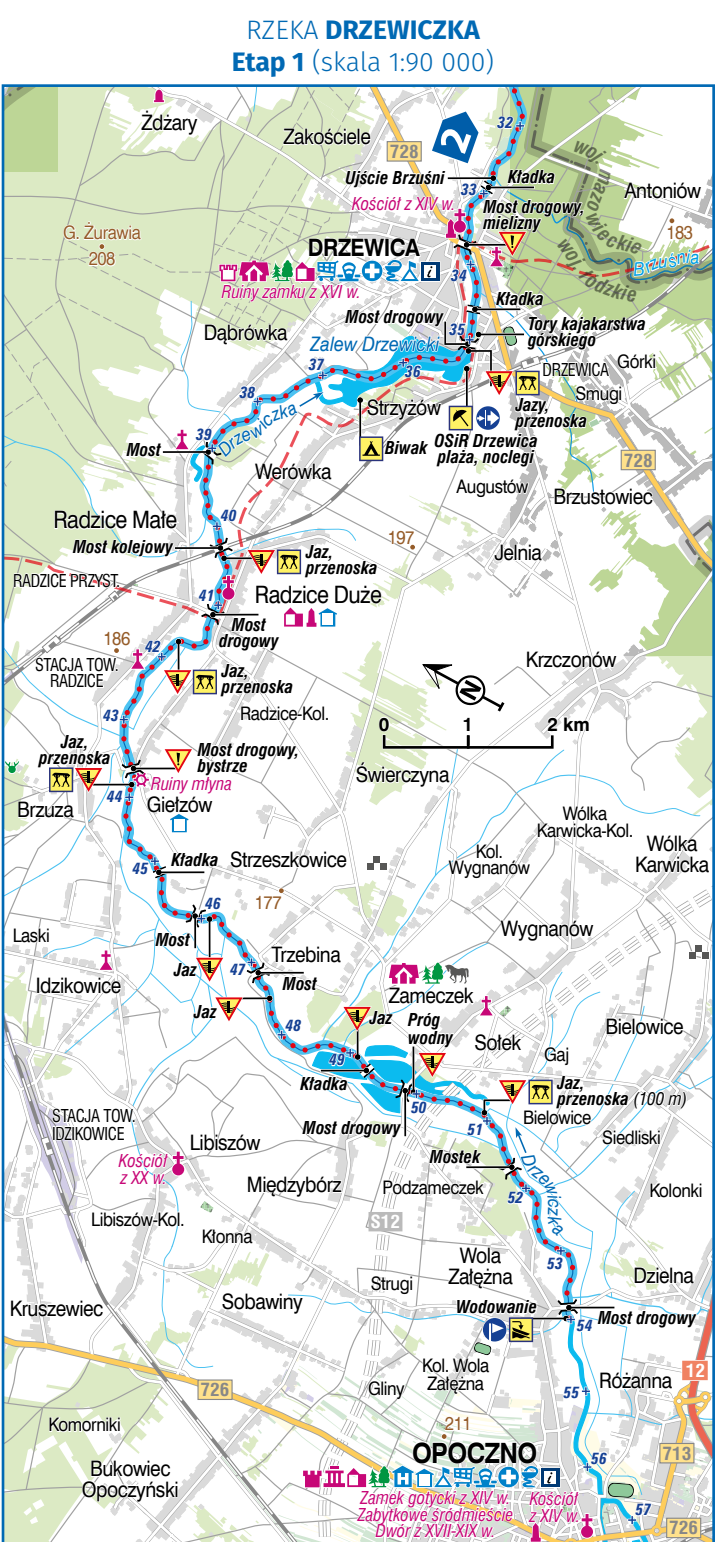
Droga wojewódzka

Droga powiatowa; droga lokalna

Droga polna, leśna; ścieżka

Kolej; stacja; kolej wąskotorowa

Granica województwa

DRZEWICZKA – to malownicza, nizinna rzeka, prawobrzeżny dopływ Pilicy z ujściem na wysokości Nowego Miasta nad Pilicą (woj. mazowieckie). Wyływa w lasach Garbu Giełnowskiego i meandruje wśród łąk z kępami wierzb, starorzeczy i stawów, bagien i borów, pól i wsi, jej brzegi otaczają trzcinowiska i szuwały. Ma odcinki o różnej trudności, miejscami szybki nurt, w korycie dużo przeszkód i miejsc biwakowych na brzegach. W dolinie można obcować z dziką przyrodą, gniazduje tu wiele gatunków ptaków.

Odcinek z **Opatowa** do **Drzewicy** jest częściowo uregulowany, ma znaczny spadek, bystrza, jazy, spiętrzenia i zastawki. Dawniej działały nad nią młyny, kuźnie i zakłady przemysłowe. W Drzewicy wybudowano tor kajakarstwa górskiego. Rzeka zasila retencyjno-rekreacyjny Zalew Drzewicki. Odcinek jest uciążliwy, raczej dla wprawnych kajakarzy, spławny przy wyższym stanie wody, w czasie suszy może być trudny do pokonania. Od **Drzewicy** płynie naturalnym korytem, ma szybki nurt i kończy się na zalewie w **Odrzywole**. Rzeka jest kręta, płynięcie utrudniają jazy oraz zwalone drzewa i zatopione pnie zwykle dające się optynać. Szlak jest spławny przy każdym stanie wody, odpowiedni dla początkujących kajakarzy, choć oczywiście przyda się doświadczenie. Najpopularniejszy jest dziki spływ meandrującą rzeką od **Drzewicy** do **Nieznamirowic**.

Startujemy za **Opatowem** w **WOLI ZAŁĘŻNEJ** przy moście. W **Opatowie** warto zobaczyć: kościół świętego Bartłomieja z XIV wieku, łowicki zamek z XIV wieku z muzeum i żydowski cmentarz. Dopływamy do jazu z przenoską, dalej mijając kolejne progi i jazy dopływamy do **Giełzowa** z jazem z przenoską. W **Radzicach Małych** i **Radzicach Dużych** czekają przenoski przez jazy. Tu rzeka zwalnia i wpada do **Zalewu Drzewickiego**. Płyniemy zalewem do **DRZEWICY** i kończymy dzień w OSiR Drzewica. Możemy zwiedzić ruiny renesansowego zamku z XVI wieku i kościół świętego Łukasza.

Drugiego dnia startujemy w **DRZEWICY**, mijamy zaporę na zalewie i tory kajakarstwa górskiego. Można optynać jazy, przenieść kajaki przez most i wodować na starym torze. Lepiej poniżej mostu w centrum miasta. Rzeka jest wąska i płytka, nurt szybki, kamieniste mielizny wymagają holowania kajaka. Pod mostem jest jaz z trudną przenoską. Za miastem brzegi są zalesione, kończą się mielizny, rzeka jest głębsza i przyspiesza. Za ujściem **Brzuśni** rozlewa się, zwalnia, meandruje i tworzy wysepki, następnie staje się głębsza i węższa, pojawiają się powalone drzewa, wysokie skarpy, łąki i las. Płyniemy do **Nieznamirowic** z przenoską przez próg (*Wypoczynkowy Ośrodek nad Drzewiczką, biwak, stacja*). Meandrując łąkami dopływamy do bystrza przy młynie w **Lipowej** (*altana wypoczynkowa*). Spływ kończymy w **ODRZYWOLE** przed progiem na wysokości zalewu lub przenosimy kajaki za próg i kończymy spływ na biwaku przy moście.

BZURA – to lewy dopływ Wisły, typowo nizinna rzeka o raczej łagodnym nurcie, wypływająca w Lesie Łagiewnickim w Łodzi. Bzura malowniczo meandrująca wśród łąk i zalesionych wzgórz, to szlak ciekawy krajobrazowo i przyrodniczo. Początkowo płynie w słabo zarysowanej, później głębszej dolinie, poniżej Łęczycy wpływa do szerokiej pradoliny i skręca na północno-wschód. Jej dolina zwęża się pod Sochaczewem już w województwie mazowieckim i dalej rozlewa na nadwiślańskich łąkach. W górnym biegu jest uregulowana, nie ma na niej budowli hydrotechnicznych, progów czy jazów wymagających przenoszek. Często występują głazy, kamieniste przemiały i bystrza pozostałe po dawnych spiętrzeniach młyńskich i piaszczyste łachy. Brzegi otaczają pasy szuwarów, prawy brzeg to zadrzewiona skarpa. Dno jest piaszczyste, woda czysta. Na okolicznych łąkach można znaleźć miejsca biwakowe. Rzeka jest płytka, zdarzają się odcinki o szybszym nurcie wymagające ostrożności, nie przysparza trudności, jest nieuciążliwa i idealna dla początkujących kajakarzy oraz rodzin z dziećmi, ale w sezonie zatłoczona. Cały szlak, rozpoczynający się w Łowiczu i kończący w Wysogrodzie (województwo mazowieckie), ma długość 60 km.

Trasę zaczynamy na łące na końcu wsi **SOBOTA**. Pierwszy dzień to spokojny spływ rzeką o długich uregulowanych odcinkach. Płyniemy wśród łąk i pól, pokonujemy kilka meandrów w okolicy **Sobockiej Wsi** i dalej prostym odcinkiem dopływamy do starego młyna wodnego w **Młynie Stugiennickim**. Znowu płyniemy prostym odcinkiem, aż do niewielu meandrów za **Maurzycami**. Na okolicznych łąkach jest wiele miejsc dogodnych na biwak. Przed Łowiczem pokonujemy próg z przenoską. Spływ kończymy w **ŁOWICZU** na uregulowanym odcinku rzeki przy plaży miejskiej za mostem drogowym. Oglądamy ruiny zamku z XIV wieku, ratusz z XIX wieku, kilka kościołów i trójkątny Nowy Rynek. Miasto wyróżnia łowicki folklor (gwara i ludowe rękodzieło), ludowe zbiory można podziwiać w Muzeum w Łowiczu. W procesji Bożego Ciała uczestniczą mieszkańcy w strojach łowickich. Tu w czasie II wojny światowej (9–20.09.1939), polskie i niemieckie wojska stoczyły wielką Bitwę nad Bzurą.

Drugiego dnia płynąc przez **ŁOWICZ** mijamy kolejne mosty i ujście **Skiernewki**. Rzeka o naturalnym charakterze meandruje wśród łąk i zadrzewień. Spływ urozmaicają bystrze we wsi **Kompina**, bystry odcinek z kamieniami w nurcie za mostem w **Patokach**, a za ujściem **Rawki** (rezerwat) bystrze po młynie. Mijamy **Kozów Szlachecki**, uważamy na pływaczyn i głazy w korycie. Tak dopływamy do końca trasy przed mostem w **KOZŁOWIE BISKUPIM**.

województwo łódzkie

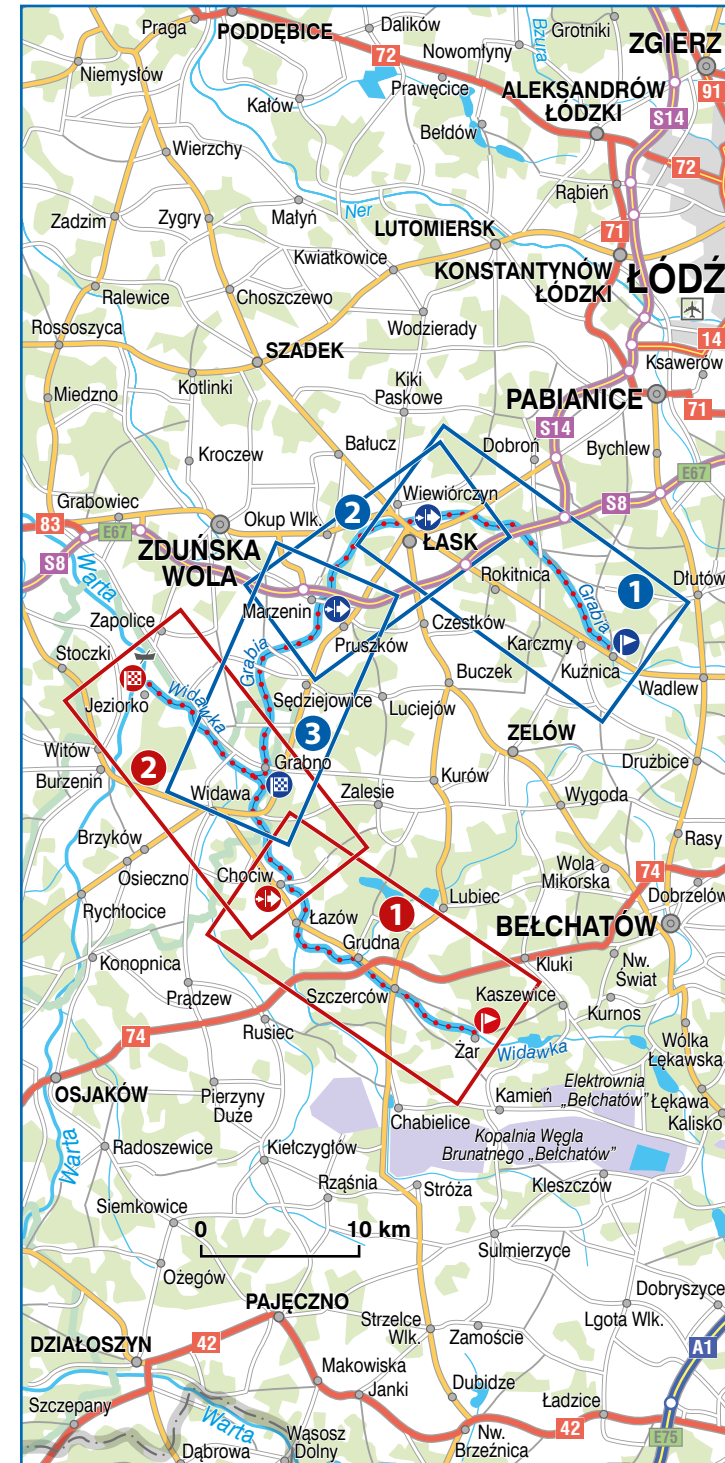
Wydawca:
Urząd Marszałkowski
Województwa Łódzkiego
al. Piłsudskiego 8, 90-051 Łódź

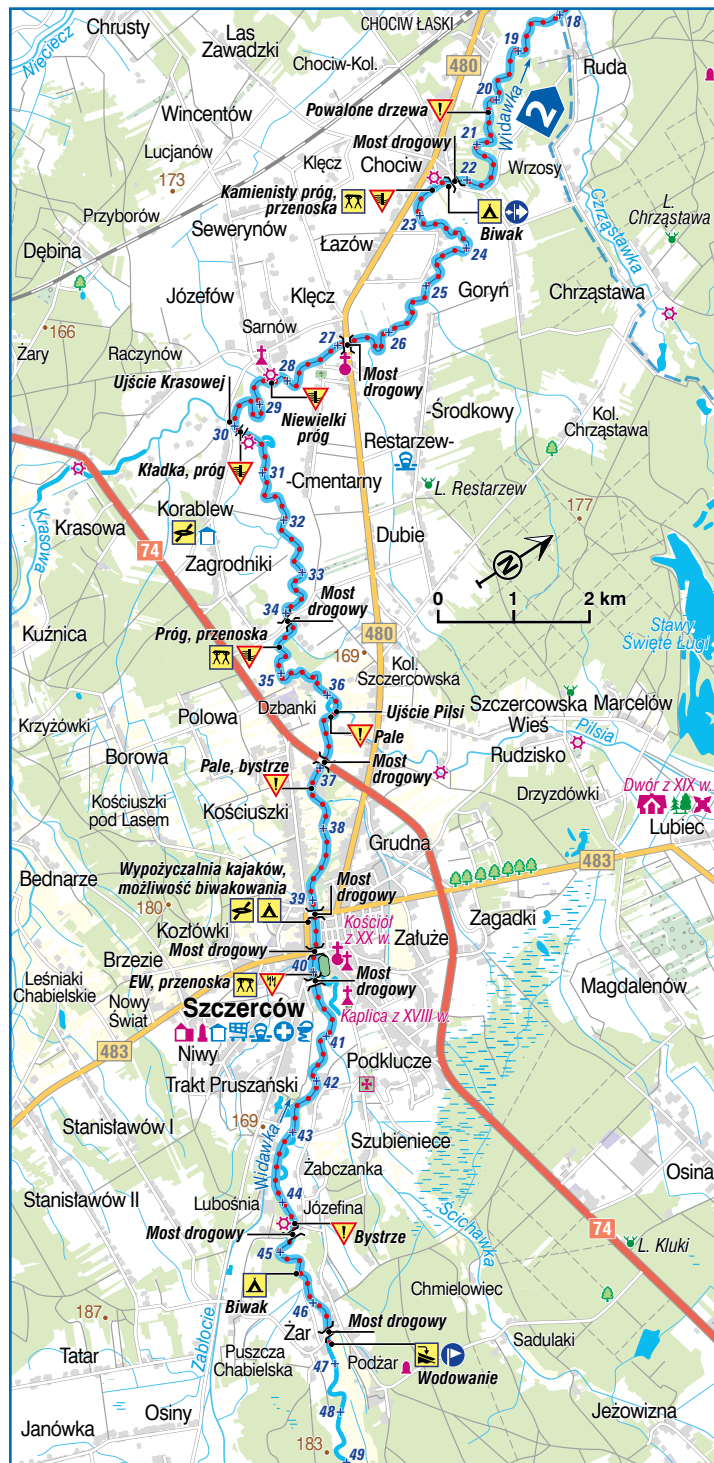
województwo łódzkie

MAPA KAJAKOWA
WOJEWÓDZTWO
ŁÓDZKIE

Skorowidz map – Grabia i Widawka

RZKA WIDAWKA Etap 1 (skala 1:100 000)

RZKA WIDAWKA Etap 2 (skala 1:100 000)

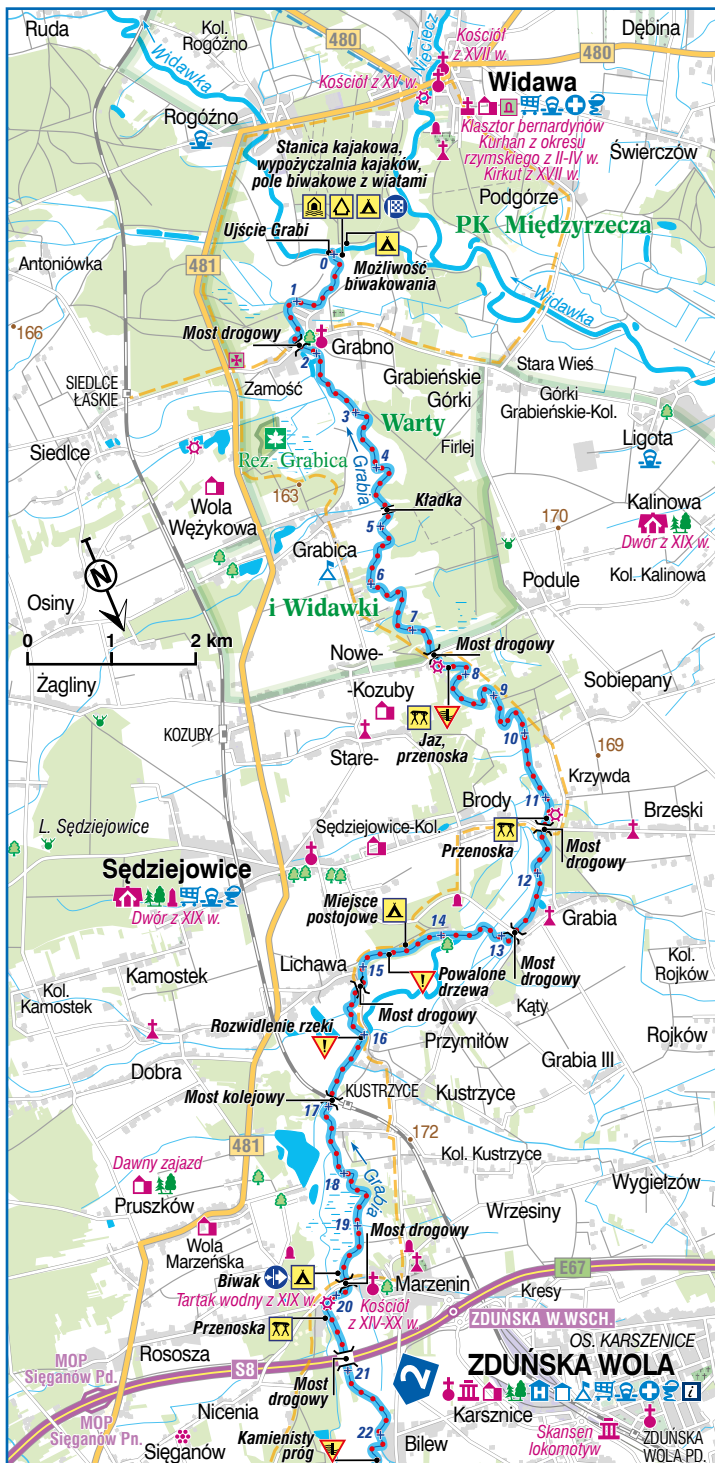
RZKA GRABIA Etap 1 (skala 1:100 000)

RZKA GRABIA Etap 2 (skala 1:80 000)

RZKA GRABIA Etap 3 (skala 1:90 000)

WIDAWKA – prawobrzeżny dopływ Warty, wypływa ze wzgórz w pobliżu wsi Feliksów, a uchodzi w okolicach wsi Jeziorko. W górnym biegu uregulowana i nieciekawa płynie przez kopalnię odkrywkową w Betchatowie. Zasilają ją pompy odwadniające odkrywkę węgla brunatnego Elektrowni Betchatów. Dlatego woda rzeki jest bardzo czysta, a jej stan stabilny przez cały rok. To nizinna rzeka od Szczercowa silnie meandrująca i tworząca rozległe bagna o zadzwionych brzegach i wielu łąkach do biwakowania. Do kąpieli zachęca piaszczyste dno. Ma wartki nurt z głębiami, płynięcie urozmaicają powalone drzewa, pozostałości młynów i mostów oraz zarośla. Od Rogóźna przepływa przez Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki. Okolica jest piękna, zalesiona, w rzece bytuje wiele ryb. To bezpieczny, oznakowany szlak nadający się dla początkujących kajakarzy, choć polecany raczej bardziej doświadczonym. Potrafi zaskoczyć i dostarczyć emocji wartkim nurtem, ostrym wiostowaniem i licznymi przeszkodami.

Kajaki wodujemy we wsi **ŻAR** powyżej mostu. Płyniemy leśnym odcinkiem. W **Lubośni** jest długie kamieniste bystrze o dużym spadku, można spłynąć lub przenieść kajaki. Od Szczercowa rzeka płynie wąskim korytem otoczonym lasem, silnie meandruje i zaskakuje przeszkodami. Mijamy elektrownię wodną z przenoską. **Warto zająć do miasta na rynek i kościół Narodzenia NMP.** Za mostem jest miejsce na biwak. We wsi **Kościuszk** przed mostem na DK74 są pozostałości drewnianego mostu z bystrzem. Mijamy ujście **Pils**, a na wysokości **Zagrodnik** czeka kolejne spiętrzenie i przenoska. W **Korabiel** znajduje się młyn wodny. Mogą tu spłynąć doświadczeni kajakarze, ale lepiej obejść go brzegiem. Następnie z lewej wpada obfita w wodę **Krasówka**. Docieramy do wsi **Sarnów** ze starym młynem i spływalnym spiętrzeniem. Przed **CHOCIWEM** rzeka dzieli się, lewa odnoga zaopatrzuje młyn, my płyniemy prawą z progiem i przenoską aż do mostu, przed którym kończymy dzień na biwaku.

Drugiego dnia wodujemy kajaki w **CHOCIWU**. To leśny odcinek krętej rzeki o wartkim nurcie z powalonymi drzewami. Za mostem kolejowym miejsce na postój przed wsią **Rogóźno**. Przy ujściu **Grab** działa stacja kajakowa i pole biwakowe, a na lewym brzegu można biwakować w lesie lub na łąkach. Po minięciu ujścia **Niecieczy** dopływamy do **Górek Grabińskich**, gdzie koryto dzieli się na dwie odnogi. Tama elektrowni wodnej jest w lewym korycie, my płyniemy w prawo, wysiadamy na wyspie i przenosimy kajaki, to miejsce na postój, ognisko i kąpiel. Dalej we wsi **Rembieszów** uważamy na bystrze i pozostałości mostu; koryto jest wąskie, nurt szybki, pełno zarośli i powalonych konarów. To odcinek dla osób z doświadczeniem. Gdy wypłyniemy na szersze wody, wysoki lewy brzeg porasta las. Płyniemy do wsi **JEZIORKO**, gdzie na plaży kończymy spływ.

GRABIA – to prawy dopływ Widawki, jedna z najczystszych rzek w kraju. Płynie naturalnym korytem, początkowo słabo zarysowana dolina, wśród lesistych wydm rozszerza się. Silnie meandruje, mija starorzecza i oczka wodne, łęgowe lasy, piaszczyste skarpy porośnięte sosnowym lasem, płaskie brzegi z podmokłymi łąkami. Piaszczyste plaże zapraszają do kąpieli i plażowania. W wodzie żyje wiele rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt, w rzece około 30 gatunków ryb. To malowniczy szlak kajakowy, łatwy ale urozmaicony, miejscami wymagający i uciążliwy. Są odcinki łukowe o słabym zarastającym nurcie, leśne oraz fragmenty o szybkim nurcie gdzie płynięcie utrudniają przenoski przez powalone drzewa, progi, jazy, elektrownie wodne i stare młyny.

Wypływamy w **KUŹNICY** przy jazie lub moście. Rzeka ma słaby, zarastający nurt, zdarzają się zwalone drzewa. Przenoski wymagają jazy w **Jamborku** i **Ldzaniu**, gdzie wodujemy na młynówce i płyniemy nią do rzeki i miejsca na biwak przy młynie. Dalej Grabia płynie wśród lasów, skarp i łąk. Przepływamy pod mostem drogi S8. W **Baryczy** przepływamy zalew zakończony jazem z przenoską. W dzielnicy **Łasku – Kolumna**, za mostem jest miejsce na odpoczynek, niżej spływalny próg i przenoska przez jaz. Kończymy dzień w **ŁASKU** nad zalewem na plaży z biwakiem. **W mieście warto zobaczyć kościoły – późnogotycki i drewniany z XVII wieku oraz muzeum.**

Wyruszamy z **ŁASKU**, rzeka zwęża się, pogłębia i przyspiesza, meandruje wśród trzcin i zarośli, zdarzają się zwalone drzewa. We wsi **Okup Mały** przenoskę wymuszają resztki stalowego mostku, a w **Zielęc**ach próg dawnego młyna. W **Bilewie** mijamy próg, most na drodze S8 i kończymy dzień w **MARZENINIE**.

Z **MARZENINA** płyniemy do **Wólki Marzeńskiej** z przenoską przez tartak. Za wsią **Kustrzyce** na rozwidleniu płyniemy w lewo do jazu, a w **Lichawie** w krętą lewą odnogę o szybkim nurcie, pełną powalonych drzew wymagających ciągnięcia kajaka. Za mostem biwakujemy na plaży. We wsi **Grabia** przed jazem odchodzi stare koryto Grabi, można nim płynąć, nurt jest szybki, wiele jest powalonych drzew. Tak omijamy młyn z przenoską we wsi **Brzeski**. Odpoczywamy przed przenoską z uwagi na młyn w **Nowych Kozubach**. Dalej rzeka meandruje przez las. Przed **GRABNEM** rozwidła się, płyniemy w lewo w kierunku ujścia Grabi do Widawki. Tu kończymy spływ w stacji kajakowej (polebiwakowe) lub kontynuujemy spływ Widawką.